

C226 – OND24

VLAAMS PARLEMENT



Zitting 2005-2006

27 april 2006

# HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE



## INHOUD

Interpellatie van de heer Erik Matthijs tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het voortstuderen aan de universiteit via het examencontract en het levenslang leren	1
Met redenen omklede motie	4
Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de impact van het quasi-absolute inschrijvingsrecht op de wijziging van de schoolbevolking	5
Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de maatregelen die scholen al dan niet mogen nemen om orde en tucht te handhaven in de scholen	12
Vraag om uitleg van mevrouw An Michiels tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de opleiding tot vrachtwagenchauffeur	
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een opleiding tot vrachtwagenbestuurder in dagonderwijs in de Kempen	15
Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het hoge aantal studenten dierengeneeskunde, de hoge uitstroom aan dierenartsen en de beroepsonzekerheid in de sector	18



**Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck**

**Interpellatie van de heer Erik Matthijs tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het voortstuderen aan de universiteit via het examencontract en het levenslang leren**

**De voorzitter:** De heer Matthijs heeft het woord.

**De heer Erik Matthijs:** Mevrouw de voorzitter, door de omvorming van de opleidingen in het hoger onderwijs naar de bachelor-masterstructuur en van het Flexibiliseringsdecreet is de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap afgeschaft. In de plaats wordt studenten de mogelijkheid geboden om een examencontract met een onderwijsinstelling af te sluiten.

De Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap liet studenten die omwille van bepaalde redenen geen lessen konden volgen, toe om toch een universitair diploma te behalen. Deze studenten werden enkel tot de examens en niet tot de colleges of de practica toegelaten. Voor bepaalde opleidingsonderdelen, zoals groepswerken of werkcolleges, werden afspraken gemaakt in verband met eventuele vervangopdrachten. Algemeen gesteld kon een student via de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap bijna alle hogere opleidingen met succes afwerken. In uitzonderlijke gevallen moest hij zich nog apart voor bepaalde vakken inschrijven. Deze vorm van studeren was vooral aangewezen voor mensen die reeds een job uitoefenden, maar toch een diploma of eventueel zelfs een tweede diploma van het hoger onderwijs wilden behalen. De invoering van het examencontract heeft echter een eind aan deze algemene tendens gemaakt: een diploma halen zonder lessen te volgen wordt in de toekomst moeilijker.

De faculteit Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen van de KUL sluit examencontracten volledig uit. Andere faculteiten van diezelfde universiteit sluiten examencontracten voor bepaalde keuzevakken uit. Ze voorzien evenwel nog in vervangtaken voor groepsopdrachten en seminaries, zodat studenten met een examencontract alsnog een diploma kunnen halen.

De Universiteit Gent sluit examencontracten uit voor alle masterproeven. Bovendien mogen de professoren van deze universiteit individueel beslissen of een student een examencontract voor een opleidingsonderdeel mag afsluiten.

De VUB sluit examencontracten uit voor vakken met bijzondere werkvormen, zoals vakken waarvoor een groepswerk moet worden gemaakt. De VUB maakt per vak bekend of het door middel van een examencontract kan worden gevolgd. Dit laatste punt geldt tevens voor de KUB, de KUL en de UA.

Vroeger vormde een verhandeling of een thesis voor de Examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap geen enkel probleem. Nu worden groepswerken door individuele taken vervangen. Ook met betrekking tot andere werkvormen wordt zo veel mogelijk naar een oplossing gezocht. Veel faculteiten weigeren echter studenten met een examencontract voor diezelfde opleidingsonderdelen in te schrijven. Studenten met een examencontract worden steeds meer van vakken met enkel hoorcolleges uitgesloten.

Het wordt voor werkende studenten steeds moeilijker om een hoger diploma te behalen zonder lessen te volgen. De studenten worden steeds meer verplicht om voor bepaalde opleidingsonderdelen een creditcontract te nemen. In sommige gevallen wordt dit voor bepaalde opleidingsonderdelen ook uitgesloten. Enkele jaren geleden konden studenten nog vlot een universitair diploma behalen zonder de lessen te volgen. Dit gold zeker in de humane wetenschappen, waar sowieso minder practica worden gegeven. Nu is dit niet langer mogelijk.

De afwijzing van studenten met een examen- of een creditcontract gebeurt willekeurig. In sommige gevallen gaat het om een hele faculteit, zoals de faculteit Economische en Toegepaste Economische Wetenschappen van de KUL, in andere gevallen gaat het om vakken met bepaalde werkvormen. Soms wordt dit individueel per student bekeken. Deze situatie roept vragen op bij de kandidaat-studenten die zich willen inschrijven. Dit geldt zeker indien de goedkeuring, zoals aan de Universiteit Gent, afhankelijk van de individuele beslissingen van professoren is.

Daarnaast worden studenten met een examencontract aan alle universiteiten uitgesloten van de

digitale leerplatformen die deze universiteiten uitbouwen. De heer Van Baelen heeft dit probleem voor studenten met een examencontract al op 23 februari 2006 in een vraag om uitleg aangekaart.

Hierdoor missen deze studenten cruciale informatie, zoals de PowerPoint-presentaties van lessen of de bijkomende artikels die op dergelijke platformen worden aangeboden. De toegang tot de universiteitsbibliotheken wordt hen eveneens ontzegd. Ze kunnen deze uitsluiting enkel omzeilen door zich een lidkaart voor externen aan te schaffen.

Het succesvol voortstuderen met een examencontract, met het oog op het behalen van een academisch diploma zonder lessen te volgen, wordt op drie manieren ernstig bemoeilijkt of zelfs onmogelijk gemaakt. In eerste instantie worden de studenten van vakken, zelfs van gewone hoorcolleges, uitgesloten. In tweede instantie voorzien de instellingen niet meer in vervangtaken voor speciale onderwijsvormen. In derde instantie wordt de studenten de toegang tot voor hen cruciale cursusinformatie geweigerd.

Inzake het levenslang leren hebben de universiteiten een rol te vervullen. Het lijkt wel of de universiteiten zich hier steeds meer aan willen onttrekken. In zijn antwoord op de vraag om uitleg van de heer Van Baelen over dit onderwerp heeft de minister verklaard dat het aantal studenten met een examencontract relatief laag is. De meeste oudere studenten kiezen voor een klassieke inschrijving, onder de vorm van een diplomacontract. Het uitsluiten van verschillende vakken van een examencontract en het niet toegelaten worden tot de elektronische leerplatformen dwingt werkenden inderdaad tot die keuze, al kunnen zij niet aanwezig zijn in de lessen.

Mijnheer de minister, hoe bekijkt u de evolutie van het steeds meer uitsluiten van opleidingen en/of opleidingsonderdelen van een examencontract, zelfs voor opleidingen waarvoor in het verleden geen problemen bestonden met de examencommissie? Acht u de uitsluiting van de digitale leerplatformen en bibliotheken voor studenten met een examencontract aanvaardbaar? Zult u de universiteiten op hun verantwoordelijkheid wijzen en vragen hun beleid inzake examencontracten te herzien, voornamelijk wat de toelatingsvoorwaarden betreft? Is het wenselijk de decreetgeving rond het examencontract aan te passen?

**De voorzitter:** De heer Van Baelen heeft het woord.

**De heer Gilbert Van Baelen:** Mijnheer de minister, we hebben hier enkele weken geleden al over gediscussieerd naar aanleiding van een vraag om uitleg. U hebt toen gevraagd om de concrete gegevens. U doet dat vaker. U hebt onder meer ook de cijfers over het kleuteronderwijs gevraagd. U gaat dan na wat u daarmee kunt doen. In verband met de examencontracten is aan uw kabinet, op uw verzoek en vertrouwelijk, de concrete casus enkele weken geleden overgemaakt. We hebben daar nog geen reactie op gekregen.

Wij zouden individuele casussen niet willen verheffen tot algemeenheden. Dat zou ongepast zijn. Het zou wel goed zijn om binnen een redelijke termijn een algemeen antwoord te krijgen. De heer Matthijs verwijst uitdrukkelijk opnieuw naar dezelfde instelling, maar niet naar dezelfde faculteit. Ik wil de zaak niet tot Gent verengen, want de examencontracten worden nergens gemakkelijk geïmplementeerd. Ik heb daar begrip voor, maar de instellingen en faculteiten moeten een signaal krijgen. We moeten hen oproepen om op een ernstige wijze met de modaliteiten van het decreet om te gaan.

We hebben enkele weken geleden al de suggestie gedaan dat de VLIR en de Vlhora – dat noem ik het intermediaire terrein – concrete stappen zouden zetten naar de instellingen. Ze hebben daar een verantwoordelijkheid in. Ik kan me voorstellen dat een hogeschool of universiteit dat niet allemaal alleen aankan. Ze kijken daarbij naar elkaar. Ze willen hun klanten niet verliezen, om het zo plat uit te drukken. De VLIR en de Vlhora zouden tot afspraken moeten komen over alle instellingen heen. Als ze dat niet doen, mijnheer de minister, kunt u ons het recht niet ontzeggen om verder te gaan dan een vraag om uitleg te stellen of een interpellatie te houden. We hebben het recht u te vragen om initiatieven te ontwikkelen op dat vlak.

Ik begrijp uw houding. U wilt de betrokken instellingen de kans geven om zelf het decreet toe te passen zonder in te grijpen. U wilt niet onmiddellijk als overheid van bovenaf optreden. U hebt daar de afgelopen tijd nog voorbeelden van gegeven, onder meer op het vlak van het gezondheidsbeleid. Nu gaan de instellingen echter voorbij aan een decreetale bepaling. Ik roep u op, samen met de heer Matthijs, tot een degelijke informatieverstrekking aan de examencontractstudenten. Als we het aantrekken van nieuwe doelgroepen ernstig menen, dan is het exa-

mencontract geen onbelangrijk aspect van het Flexibiliseringsdecreet.

**De voorzitter:** De heer Marginet heeft het woord.

**De heer Werner Marginet:** Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, de heer Matthijs schetst de tendens dat 'afstuderen op afstand' steeds moeilijker wordt in het hoger onderwijs. Deze schets toont niet de realiteit. Er zijn ook nieuwe werkingsvormen, zoals het institutionaliseren van de elders verworven competenties, de flexibilisering via brugprogramma's, het aanvragen en meenemen van credits, enzovoort. Dit zijn allemaal elementen van de huidige mogelijkheden.

Het probleem met die systemen is dat ze nog niet allemaal even operationeel zijn. Dit heeft uiteraard te maken met het eenvoudige gegeven dat de omvorming naar BA/MA-structuren en alles wat ermee samenhangt, nog volop bezig is. Daarom stel ik voor eerst de bestaande veranderingen uit te werken en hun toepassing af te wachten, vooraleer we het hoger onderwijs, dat nu al zwaar is overbelast, nog eens een aanpassing – zoals collega Matthijs vraagt – op te leggen, terwijl de vorige nog niet eens afgerond zijn. We moeten in tijd en middelen voorzien om het hoger onderwijs de opgelegde veranderingen te laten verteren en uit te werken en pas opnieuw beginnen sleutelen nadat de werking grondig is geëvalueerd, in plaats van iets te veranderen nog voor het heeft kunnen werken. Rust in het hoger onderwijs door middelenverhoging en ondersteuning van de structuurwijzigingen is hier echt nodig.

**De voorzitter:** De heer Van Baelen heeft het woord.

**De heer Gilbert Van Baelen:** Ik wil even reageren op wat de heer Marginet heeft gezegd. Hij was geen parlementslid tijdens de vorige legislatuur, en ik neem hem dat niet kwalijk. Mijnheer Marginet, lees alstublieft het decreet eens. U doet alsof we met iets totaal nieuw bezig zijn en alsof we de instellingen een grote planlast en dergelijke gaan opleggen. Dat is absoluut niet juist.

**De voorzitter:** Minister Vandenbroucke heeft het woord.

**Minister Frank Vandenbroucke:** Ik wil voor deze vraag uitdrukkelijk verwijzen naar mijn antwoord op de vraag om uitleg van de heer Van Baelen van 23 februari jongstleden die over hetzelfde onderwerp

handelde. Zoals ik enkele weken geleden heb gezegd, ben ik zeker bereid om hierover verder na te denken en zo nodig verdere aanpassingen aan de regelgeving door te voeren binnen de huidige context van een geflexibiliseerd hoger onderwijs en op grond van correcte informatie.

In mijn antwoord aan de heer Van Baelen heb ik toegezegd de praktijk rond de examencontracten te laten onderzoeken. Belangrijke vragen in dit verband lijken mij inderdaad te zijn welke opleidingsonderdelen nu precies worden uitgesloten voor examencontracten, of er op dat vlak verschillen zijn tussen de instellingen, wat de redenen zijn om al dan niet uit te sluiten en vooral welke alternatieve mogelijkheden instellingen eventueel bieden aan deze studenten. Ik heb een concreet voorbeeld gekregen van de heer Van Baelen. Ik heb aan de hand van dat voorbeeld aan mijn administratie gevraagd om informatie bij de instellingen op te vragen op een bredere basis. Ik had me eigenlijk niet voorgenoemen alleen over dit ene voorbeeld een uitspraak te doen. Er zijn veel nuances in die discussie. Misschien heb ik de indruk gegeven dat ik dat zou doen, maar ik heb eigenlijk een timing afgesproken met mijn medewerkers tot eind juni. We vragen eerst een algemene informatie op aan alle instellingen zodat we beter kunnen oordelen.

Dit gezegd zijnde, wil ik er nogmaals op wijzen dat instellingen in hun onderwijs- en examenreglementen perfect kunnen stipuleren dat bepaalde opleidingsonderdelen door hun aard niet in aanmerking komen voor een examencontract. Ik vind dat op zich ook niet onlogisch. Bepaalde opleidingsonderdelen, zoals stages, praktische oefeningen of seminaries, vergen vanuit onderwijskundig oogpunt nu eenmaal aanwezigheid tijdens de onderwijsactiviteiten of een permanente evaluatie. De decreetgever heeft de instellingen daartoe expliciet de ruimte gegeven.

Het kan echter niet de bedoeling zijn om op deze manier het concept van het examencontract uit te hollen. Het willekeurig afwijzen van studenten om bepaalde opleidingsonderdelen of een volledige opleiding met een examencontract te volgen, kan in principe niet. De instellingen moeten dan ook in hun onderwijsregeling expliciteren waarom zij bepaalde opleidingen of onderdelen daarvan van examencontracten uitsluiten.

Ik wil in dit verband ook wijzen op de mogelijkheden die het decreet in het kader van de rechtspositie van de student biedt om de rechten op inschrijving

te vrijwaren. De student kan zowel intern als extern beroep aantekenen tegen een weigering van inschrijving. Instellingen zullen mijns inziens studenten niet lichtzinnig kunnen weigeren voor examencontracten. Er is trouwens recent al een uitspraak in die zin geweest van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen.

Op de problematiek van onderwijsondersteunende faciliteiten voor studenten met een examencontract ben ik uitgebreid ingegaan in mijn antwoord aan de heer Van Baelen. Een student die zich inschrijft met een examencontract is, met alle respect, géén reguliere student. Hij of zij kan dan ook geen aanspraak maken op dezelfde ondersteuning als een reguliere voor een diploma of creditcontract ingeschreven student. Dit zou al te gemakkelijk leiden tot een uitholling van het concept van het examencontract. Als studenten met een examencontract over exact dezelfde faciliteiten zouden kunnen beschikken, is het immers maar een kleine stap meer om het statuut te gebruiken als een onbedoeld goedkope manier van inschrijven. Dat betekent niet dat dergelijke studenten helemaal geen rechten zouden hebben. Als de regelgeving op dit vlak te vaag is, ben ik bereid de rechten en plichten van deze mensen op het vlak van ondersteuning te expliciteren.

Ik wil in de eerste plaats dat de huidige regelgeving correct wordt toegepast. Als uit het onderzoek blijkt dat instellingen al te restrictief handelen en veelvuldig zonder gegronde motivering of zonder het bieden van een alternatief deze mogelijkheid aan studenten ontzeggen, dan zal ik maatregelen nemen door in toekomstige garanties te voorzien.

Ik sluit niet uit dat het nodig kan zijn de decreetgeving inzake het examencontract aan te passen. Enerzijds moeten de rechten én de plichten van studenten onder examencontract voor alle betrokken partijen voldoende duidelijk zijn. Zoals gezegd, ben ik bereid de regelgeving aan te passen mocht blijken dat dit in onvoldoende mate het geval is. Anderzijds wil ik toch ook meer fundamenteel nadenken over het bestaan van het examencontract. Vroeger bood de examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap bijna de enige kans voor bijvoorbeeld werkenden om alsnog een diploma hoger onderwijs te behalen. De student kon zich dan ook voor alle opleidingen inschrijven via dit systeem.

We mogen niet de fout maken te veronderstellen dat het examencontract een loutere voortzetting van de

examencommissie zou moeten zijn. Met het Flexibiliseringsdecreet is ons hoger onderwijs in een andere context geplaatst, met heel andere mogelijkheden, om de beperkingen van het traditionele systeem te ondervangen. Er zijn alternatieven, zij het vooralsnog wellicht te weinig uitgewerkt of ingeburgerd, om werk en studie te combineren die vanuit onderwijskundig oogpunt meer aangewezen zijn dan het klassieke pad van de examencommissie, denk aan studeren via creditcontracten of via geïndividualiseerde trajecten waar de studie over een langere periode gespreid kan worden. Als we de decreetgeving inzake het examencontract zouden aanpassen, moeten we ons met andere woorden zeer goed bewust zijn van deze gewijzigde context en van de alternatieve wegen die daarin mogelijk zijn.

**De voorzitter:** De heer Matthijs heeft het woord.

**De heer Erik Matthijs:** Mijnheer de minister, ik stel vast dat u de zaak grondig zult onderzoeken bij alle instellingen en eind juni de resultaten bekend zult maken. Ik zal die resultaten afwachten vooraleer vragen te stellen of commentaar te geven.

**De voorzitter:** De heer Van Baelen heeft het woord.

**De heer Gilbert Van Baelen:** Mijnheer de minister, u zegt dat u moeilijk conclusies kunt trekken uit een individuele casus. Ik ben het ermee eens dat u zich eerst wilt informeren. Het zou wel nuttig zijn mocht er duidelijkheid zijn voor het volgende academiejaar. Half of eind augustus, vooraleer studenten zich inschrijven voor het examencontract, zou er een standpunt moeten zijn. Er moet in elk geval een redelijke termijn zijn voor de aanvang van het nieuwe academiejaar.

#### **Met redenen omklede motie**

**De voorzitter:** Door de heer Marginet en mevrouw Michiels werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

---



**Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de impact van het quasi-absolute inschrijvingsrecht op de wijziging van de schoolbevolking**

**De voorzitter:** Mevrouw Berx heeft het woord.

**Mevrouw Cathy Berx:** Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, volgens de onderwijsspiegel leiden wijzigingen in de schoolbevolking tot een zware opgave voor de scholen. Vooral de scholen in de grootsteden kijken aan 'tegen een snelle aangroei van specifieke leerlingengroepen waardoor de nood aan aangepaste opvang en begeleiding toeneemt.' Het gaat dan specifiek om groeiende taalheterogeniteit, in- en uitstromende leerlingen, een veelheid aan nationaliteiten, een sterk gewijzigde sociale achtergrond en meer allochtonen en kansarmen, een grote leerachterstand, een zeer heterogene populatie, Nederlandsonkundige leerlingen. Sommige scholen kijken aan tegen een spectaculaire stijging van het leerlingenaantal, andere dan weer tegen een gestage of scherpe daling.

In de onderwijsspiegel wordt niet gepeild naar de oorzaken van deze evoluties. Uiteraard is er de ruime maatschappelijke realiteit. Door gezinsherenigingen binnen bepaalde gemeenschappen, in het bijzonder de Marokkaanse en Turkse, neemt niet alleen het aantal Nederlandsonkundige potentiële ouders toe. Problematischer is dat de inburgerings- en integratie-inspanningen steeds weer van nul moeten starten. Kinderen die worden geboren uit deze huwelijken, spreken thuis doorgaans geen Nederlands. Zo herhaalt de taal- en schoolachterstand zich generatie na generatie. In plaats van vooruitgang te boeken zetten we steeds weer stappen terug. Voorts zijn concentratiewijken mede verantwoordelijk voor concentratiescholen. Ik weet waarover ik spreek. Ik verwijs naar sommige wijken in de Antwerpse regio.

Ik besef zeer goed dat onderwijs de geschetste uitdagingen zeker niet alleen zal aankunnen. Er moet een samenspel zijn tussen het federale en het Vlaamse beleid. Toch wordt – terecht – ontzettend veel verwacht van het onderwijs om jongeren, in het bijzonder ook jongeren met een andere thuistaal en/of een zwakkere sociaal-economische thuissituatie, alle kansen te geven om al hun talenten te ontwikkelen en een volwaardige rol op te nemen in de samenleving. Dat is en was trouwens ook de rode draad van het beleid van deze meerderheid.

Nu is het wel de vraag of de huidige decreetgeving kansarme scholen al dan niet versterkt om deze uitdaging aan te kunnen. Zo leeft de overtuiging bij kansarme scholen dat met name het inschrijvingsonderdeel van het GOK-decreet mee verantwoordelijk is voor de snelle aangroei van specifieke leerlingengroepen met veel nood aan extra opvang en begeleiding. Het inschrijvingsrecht zou ertoe leiden of ertoe geleid hebben dat 'witte scholen' witter worden en gekleurde scholen heuse concentratiescholen werden. Op zijn minst zou die evolutie door het inschrijvingsrecht versterkt en versneld zijn. Nochtans was en is een van de bedoelingen van het GOK-decreet om een goede mix te realiseren tussen kansarme en kansrijke leerlingen.

In Nederland gaan ondertussen stemmen op om de spreidingsgedachte te laten varen. In zijn boek 'Waarom jongens geen meisjes zijn' betoogt de Nederlandse socioloog Koos Neuvel dat 'allochtone jongens uit lage sociale milieus meer baat hebben bij zwarte dan bij witte gemengde scholen.' Integratie zou niet per definitie beter zijn. Meer nog, segregatie op korte termijn leidt tot meer maatschappelijke integratie op langere termijn. Dat zijn niet mijn woorden, wel die van de socioloog.

Bovendien zouden de prestaties van allochtone kinderen voor taal en rekenen op een 'zwarte school' beter zijn dan op een gemengde school. Allochtone kinderen op een witte school zouden zich niet optrekken aan de autochtone kinderen uit de middenklasse, maar er zich veeleer tegen afzetten. Precies omdat op zwarte scholen veel kinderen zitten met een taalachterstand, zou daar gericht op kunnen worden gewerkt dan op een gemengde school. Ook de expertise van de leerkrachten zou gericht zijn. De voorwaarde is dan wel dat dergelijke school aangepast gefinancierd wordt voor deze bijzondere inspanning.

In Denemarken wordt wel op een vrij radicale wijze gekozen voor een sociale mix. Daar wordt van uitgegaan dat een goede mix van allochtonen, kansarme en kansrijke leerlingen de allerbeste oplossing biedt voor al de leerlingen. Men gaat er zelfs zo ver met taxi's en bussen de leerlingen naar de scholen te vervoeren om een goede mix te bereiken. De idee is dat de kost van vervoer lager ligt dan de maatschappelijke kost van concentratiescholen.

Mijnheer de minister, deelt u de overtuiging dat het inschrijvingsrecht heeft bijgedragen tot een verzwa- ring van het profiel van de leerlingengroepen, uitge-

rekend in die scholen met het hoogste aandeel aan kansarme leerlingen? Bent u bereid en acht u het zinvol om dit effect te laten onderzoeken bij de grondige evaluatie van het GOK-decreet? Blijft u achter de initiële doelstelling van het GOK-decreet staan met betrekking tot de spreiding van leerlingen uit kansengroepen, respectievelijk allochtone leerlingen, respectievelijk leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands? Bent u van oordeel dat deze doelstelling desgevallend moet of kan worden gerealiseerd door het recht van deze scholen om leerlingen te weigeren? Volgens het GOK-decreet is dat recht evenwel beperkt tot leerlingen die uitgesloten zijn uit een andere school. Bent u het eens met de vaststelling dat de omkadering van dergelijke scholen ontoereikend is om de toegenomen problematiek kwaliteitsvol op te vangen? Ik verwijs naar uw antwoord op een vraag die ik twee weken geleden heb gesteld over de tweede en derde graad van het secundair onderwijs.

**De voorzitter:** De heer Vandenbroucke heeft het woord.

**De heer Joris Vandenbroucke:** Mevrouw de voorzitter, mevrouw Berx kaart hier terecht een fenomeen aan waar we even bij moeten blijven stilstaan. Er is een duidelijke tendens. Sommige scholen evolueren in de richting van concentratiescholen en andere scholen evolueren in de richting van witte scholen. Aangezien ik achter de spreidingsgedachte sta, vind ik dit problematisch.

Ik vind het jammer dat dit probleem hier eenzijdig vanuit de invalshoek van het vrije inschrijvingsrecht wordt benaderd. In mijn ogen schuilt het probleem niet in het principe, maar in de manier waarop dat principe op het terrein wordt toegepast.

Ik zou in dit verband even willen verwijzen naar het rapport 'Armoede uitsluiten' van het Steunpunt ter bestrijding van de armoede uit december 2005. In dit rapport staat duidelijk dat het vrije inschrijvingsrecht een goed instrument kan zijn om tot spreiding te komen. Een aantal scholen verspreiden de informatie over de plaats, het tijdstip en de wijze van de inschrijvingen. Op die manier bereikt de door deze scholen verspreide informatie bepaalde categorieën van gezinnen niet. Dit maakt het deze gezinnen uiteraard moeilijk om hun kinderen aan deze scholen in te schrijven. Bovendien hebben deze mensen weinig instrumenten tot hun beschikking om hun rechten te laten gelden. Ik vraag me dan ook af of de minister zicht heeft op de grote verschillen in de invulling van het vrije inschrijvingsrecht op het terrein.

Ik zou tevens nog een bemerking over de evolutie van de wijzigende schoolbevolking willen maken. Uit het onderzoek van de heren Van Petegem en Verhoeven over het beleidsvoerend vermogen van scholen blijkt dat de ouders van jongeren die meer begeleiding nodig hebben maar al te goed weten dat bepaalde scholen in die begeleiding voorzien. Dit komt voornamelijk in de case studies uit dit onderzoek tot uiting. Bepaalde scholen investeren in het begeleiden van die leerlingen. Het gaat hier vooral om scholen met veel GOK-uren, de zogenaamde gekleurde scholen. De leerlingen die meer begeleiding nodig hebben, gaan haast automatisch naar die scholen. Hierdoor worden de scholen met veel GOK-uren concentratiescholen. Om die reden zijn de scholen met veel GOK-uren vragende partij om de scholen met weinig of geen GOK-uren te responsabiliseren. Die scholen moeten ook hun verantwoordelijkheid opnemen. Enkel op die manier kan deze vicieuze cirkel worden doorbroken. Hoe wil de minister de scholen die, omwille van hun samenstelling, weinig of geen GOK-uren hebben, toch responsabiliseren om initiatieven te nemen en om bepaalde leerlingen de nodige begeleiding en ondersteuning te bieden?

**De voorzitter:** De heer Marginet heeft het woord.

**De heer Werner Marginet:** Mevrouw de voorzitter, ik heb eigenlijk twee reacties op deze vraag om uitleg, te weten een gevoelsmatige en een inhoudelijke reactie.

Deze vraag om uitleg roept bij mij gemengde gevoelens op. Ik ben blij dat we de waarheid eens vanuit een andere hoek te horen krijgen. Deze blijheid heeft echter een wrange bijmaak. Als het Vlaams Belang en niet CD&V deze waarheid vertelt, volgen er processen. Blijkbaar is niet wat wordt gezegd, maar wel wie het zegt van doorslaggevend belang. Ik vind dit hypocriet.

Ik wil mevrouw Berx niet persoonlijk viseren, maar dit is hypocriet omdat deze waarheid tijdens de besprekingen van het GOK-decreet nog een groot taboe was. CD&V heeft het GOK-decreet er toen, tegen alle logica in, doorgedruwd. Nu, ongeveer een jaar later, deelt diezelfde partij onze analyse en verwerpt ze de regelgeving die ze zelf tot stand heeft gebracht. Dit doet bij mij vragen rijzen over de ernst waarmee binnen deze partij een beleid wordt gevoerd.

Wat de inhoudelijke aspecten van de vraag om uitleg betreft, wil ik eerst en vooral opmerken dat het inschrijvingsbeleid in het GOK-decreet komaf maakt

met de fundamentele vrijheid van het onderwijs. Als ik een café open en iemand anders beslist wie er tapt, welk bier wordt getapt en welke klanten binnen of buiten gaan, vraag ik me af wie precies het café runt. Hetzelfde geldt voor het onderwijs. De overheid bepaalt wat de leerlingen moeten leren. De erkenning en de subsidiëring van een school is hiervan afhankelijk. De overheid beslist welke leerkrachten de vakken moeten geven. Dit is een gevolg van de diversiteits-toets. Door het GOK-decreet bepaalt de overheid nu ook aan welke leerlingen les moet worden gegeven. De zogenaamde vrijheid van onderwijs bestaat enkel nog in de imaginaire wereld van de Guimardstraat.

In onze ogen werkt het GOK-decreet om een aantal redenen kwaliteitsremmend. Ik geef even twee redenen. Voor sommige scholen betekent het overschakelen naar GOK-uren een terugval in de omkadering en de ondersteuning van leerbedreigde kinderen. Bovendien moeten de scholen niet meer aan voorwaarden inzake de mix voldoen. Er moet diversiteit in het scholenlandschap zijn. Binnen elke school moet evenwel een relatieve homogeniteit worden nagestreefd. De huidige diversiteit binnen de scholen is te groot. Dit is niet langer werkbaar voor scholen die kwaliteit willen leveren.

**De voorzitter:** De heer Sannen heeft het woord.

**De heer Ludo Sannen:** Mevrouw de voorzitter, ik zit met een dubbel gevoel ten overstaan van deze vraag om uitleg. Ik vind het moeilijk om de achtergrond van de vraag om uitleg in te schatten. Ik voel me hier ongemakkelijk bij.

We hebben het GOK-decreet pas gewijzigd. We hebben het absolute inschrijvingsrecht een beetje gelimiteerd. Ten gevolge van het absolute inschrijvingsrecht dreigden sommige scholen zuivere zwarte scholen te worden. We hebben het die scholen mogelijk gemaakt om zich wat af te schermen. We hebben op dit vlak terecht een zeker evenwicht tot stand gebracht.

We beseffen perfect dat bepaalde scholen niets anders dan zuivere zwarte scholen kunnen zijn. We moeten deze redenering eigenlijk verder uitbouwen. We zouden eens moeten onderzoeken of een zuivere zwarte school sowieso een slechtere school is. Volgens bepaalde sociologen moeten we de vergelijking met het verleden maken. Ik weet niet of arbeiderskinderen vroeger het best scoorden in een Jezüetencollege of in een school van de Salesianen. Dit heeft steeds veel met de culturele omstandigheden en met de sfeer in een bepaalde school te maken. Dat is echter een heel andere discussie.

Als ik de achtergrond van de vraag om uitleg van mevrouw Berx correct inschat, zouden we de vrijheid van jongeren en van ouders om voor de inschrijving in een bepaalde school te kiezen nog wat moeten inperken. Op die manier zouden we het scholen mogelijk maken om hun verantwoordelijkheden te ontvluchten. Het is natuurlijk mogelijk dat ik de vraag om uitleg verkeerd interpreteer.

We moeten duidelijk zijn. De vrijheid van onderwijs is een dubbel gegeven. De vrijheid berust bij de organisatie en bij de keuze van de school. Ouders mogen kiezen voor een bepaalde school en voor een bepaalde onderwijsvorm. Het lijkt me logisch dat de vrijheid van een door de gemeenschap gefinancierde school niet absoluut kan of mag zijn. De organisatie is niet absoluut vrij. De vrijheid van de gebruiker en van de gemeenschap moet worden gerespecteerd. Het evenwicht moet in stand worden gehouden. Volgens mij levert het GOK-decreet dit evenwicht op. De redenering dat zwarte scholen in bepaalde omstandigheden misschien interessanter zijn, tast de vrijheid van de leerlingen en van de ouders aan.

**De voorzitter:** De heer Van Baelen heeft het woord.

**De heer Gilbert Van Baelen:** Mevrouw de voorzitter, ik ben eigenlijk blij dat de heer Marginet hier af en toe het woord neemt. Aangezien hij hier blijkbaar als woordvoerder van zijn partij optreedt, toont hij ons het ware gelaat van het Vlaams Belang. De heer Marginet zit momenteel naast zijn partijgenote, mevrouw Michiels. Tijdens de besprekingen van de aanpassing van het GOK-decreet heeft mevrouw Michiels een totaal andere mening naar voren gebracht.

Ik vind het aangenaam dat de heer Marginet hier het ware gelaat van het Vlaams Belang laat zien. Zijn sektarisme ligt me totaal niet. Hij pleit nu voor het tegendeel van wat mevrouw Michiels zei. Ik vind dat het Vlaams Belang wat duidelijkheid over deze thema's moet scheppen.

Ik neem akte van het feit dat de heer Marginet hier als woordvoerder van zijn partij optreedt. Ik vind dat leuk. We hebben al eerder kunnen vaststellen wat dit precies voorstelt. We slagen er enkel niet in om dit naar buiten te brengen.

Wat de vraag om uitleg van mevrouw Berx betreft, kan ik me in sterke mate vinden in de uitspraken van de heer Sannen. De scholen kunnen weigeren. Zoals de minister in de loop van de voorbije weken al heeft opgemerkt, kan een school die geen zwarte school

wil worden een aantal maatregelen treffen om niet te vergelijken.

Indien een school ervoor kiest een concentratieschool te worden, moeten we in meer middelen voorzien. Ik spreek me hier niet uit over de kwaliteit van het onderwijs. Indien het om een bewuste keuze gaat, vind ik het ook een goede keuze. We mogen echter niet vergeten dat het hier om een keuze gaat. We moeten niet doen alsof onze scholen sinds de aanpassing van het GOK-decreet met een gebrek aan vrijheid worden geconfronteerd.

Ik heb hierover al met de directeurs van de betrokken scholen gepraat. De scholen kunnen kiezen. Ze moeten hun verantwoordelijkheid in een LOP opnemen. Indien ze voor andere horizonten kiezen, heb ik daar geen probleem mee. Ik heb hierover in die scholen al meermaals met leden van het Vlaams Parlement gedebatteerd.

Ik vind dat mevrouw Berx op het vlak van de sociale stratificatie erg ver gaat. Ze verwijst zelfs naar de verschillen tussen jongens en meisjes. Uit studies blijkt dat jongens beter studeren in scholen waar enkel jongens zitten. Volgens mevrouw Poleyn, sociologe van opleiding, scoren jongens enkel goed in scholen waar ook meisjes zitten indien er geen sprake van haantjesgedrag is. Ik vraag me af of we zo ver terug moeten gaan. Het gaat hier immers om de sociale mix.

Ik ben een grote voorstander van scholengemeenschappen in het secundair onderwijs. Sinds een paar maanden stel ik me evenwel een aantal vragen over dit onderwerp. Ik merk dat de scholengemeenschappen de sociale mix intern weer terugdringen. Er zijn verschillen tussen de scholen in de scholengemeenschappen.

Ik hoop dat mevrouw Berx, die hier als woordvoester van CD&V optreedt, de discussie over de gelijke kansen in het onderwijs niet tot het verschil tussen autochtonen en allochtonen wil herleiden. Het begrip is veel ruimer. Het gaat hier niet enkel om de situatie in de grootsteden. Het GOK-beleid geldt voor heel Vlaanderen. We mogen dit gegeven niet verenigen. We moeten elke maatschappelijke groep ruime kansen bieden. We moeten ervoor zorgen dat we elke leerling op basis van zijn talenten de optimale mogelijkheden kunnen bieden. Dit staat trouwens in het Vlaams regeerakkoord. Indien we hiervoor meer middelen nodig hebben, is het de verantwoordelijkheid van de minister van Onderwijs en van de overige leden van de Vlaamse Regering om die middelen te zoeken.

We hebben het hier vorige week nog over de stijging van de ongekwalificeerde uitstroom gehad. Indien we die uitdaging willen aangaan, moeten we de klemtoon leggen op het feit dat elke leerling op basis van zijn talenten kansen moet krijgen. We moeten proberen elke leerling naar de eindstreep te brengen.

**Mevrouw Monica Van Kerrebroeck:** Ik zou hier zelf nog een paar zaken aan willen toevoegen.

Ik ben het eens met de stelling van de heer Van Baelen dat we elke leerling optimale kansen moeten bieden. Ik ben echter bezorgd om wat zich momenteel in de grootsteden afspeelt. We stellen vast dat de toepassing van het decreet niet tot een grotere diversiteit of heterogeniteit leidt. Ik weet dat verbeteringen aan het decreet zijn aangebracht. In Gent blijven bepaalde scholen witte scholen en blijven andere scholen al dan niet uit eigen wil concentratiescholen. Ik stel me hier vragen bij. Ik vraag me af hoe het onderwijsbeleid tot een verhoging van de heterogeniteit kan leiden.

Hoe gaan we te werk? De methodescholen bijvoorbeeld zijn volzet, maar ze trekken weinig of geen allochtonen aan. De allochtone bevolking vindt de weg niet, of wil de weg niet vinden, naar de methodescholen. Zou het niet zinvol zijn om de correlatie tussen de bevolkingsgroepen en de methodescholen te onderzoeken? Wat kunnen wij doen om meer heterogeniteit te krijgen? Zijn dergelijke studies voorhanden, of kunnen we die laten uitvoeren?

**De voorzitter:** Mevrouw Tamsamani heeft het woord.

**Mevrouw Anissa Tamsamani:** Ik heb een kleine opmerking. U hanteert een verkeerde breuklijn met uw vraag waarom allochtonen de weg niet vinden naar methodescholen. Misschien moet u zich ook afvragen waarom kinderen uit sociaal-economisch zwakkere groepen die weg niet vinden.

**Mevrouw Monica Van Kerrebroeck:** Ja natuurlijk, dat is evident.

**De voorzitter:** De heer Marginet heeft het woord.

**De heer Werner Marginet:** De heer Van Baelen heeft mijn naam genoemd. Hij speelt het heel erg leuk, maar ook heel erg doorzichtig. Hij probeert tweespalt te zaaien in onze partij. Velen hebben dat al geprobeerd, helaas voor hen zonder succes. Inhoudelijk

zitten wij op dezelfde lijn, enkel onze stijl verschilt. Ieder vogeltje zingt nu eenmaal zoals het gebekt is.

**De heer Gilbert Van Baelen:** Inhoudelijk zit u evenmin op dezelfde lijn! Lees het verslag er maar op na.

**De heer Werner Marginet:** De heer Van Baelen onderbreekt voortdurend iedereen. Dat is zijn goed recht. Dat is wellicht zijn stijl. Of moet ik zeggen: stijlloos?

Ik kies voor vrijheid van manier van spreken. Eerlijk gezegd, over de verschillen van mening binnen een partij is de VLD de laatste om iemand met de vinger te wijzen.

**De voorzitter:** Mevrouw Berx heeft het woord.

**Mevrouw Cathy Berx:** Mijn naam is ook genoemd. Ik wil een en ander rechtzetten. Ik kies er niet voor om terug te keren naar aparte jongens- en meisjesscholen. Het boek waaruit ik geciteerd heb, heet 'Waarom jongens geen meisjes zijn'. Het spijt me, maar ik kan het toch niet helpen dat die auteur zijn boek zo heeft genoemd.

**Minister Frank Vandenbroucke:** U bent niet verplicht om de titel voor te lezen.

**Mevrouw Cathy Berx:** Nee, maar dan kan men mij verwijten dat ik verwijs naar een boek zonder dat iemand weet over welk boek het gaat.

De heer Marginet concludeert uit de tweede paragraaf dat ik de analyse en visie van zijn partij begin te onderschrijven. Mijnheer Marginet, ik nodig u uit om de Atlasnota van schepen Pauwels van Antwerpen te lezen. Zij maakt dezelfde analyse. Er is een probleem met de gezinshereniging. Dat wordt bijvoorbeeld door de heer Tarik en veel anderen onderschreven. Dat is algemeen geaccepteerd, dat is al langer bekend.

De heer Van Baelen zegt dat de scholen kunnen kiezen. We hebben het GOK-decreet inderdaad aangepast. We hebben de mogelijkheid ingeschreven om voorrang te geven aan kansarme leerlingen. Voorrang geven betekent niet dat die groep ook voor die school zal kiezen. Het is makkelijk om specifieke mogelijkheden in te schrijven, dat garandeert niet dat we onze doelstelling zullen bereiken.

Wat het inschrijvingsrecht betreft, vraag ik me nog altijd af of het louter toekennen van individuele rech-

ten voldoende was om de problemen op te lossen. We stelden in de vorige legislatuur een zekere segregatie vast in de scholen. We concludeerden dat dat aan die scholen lag. We probeerden het probleem op te lossen met individuele rechten. Het neveneffect daarvan is dat een aantal scholen witter worden, en andere gekleurder. Klopt die causaliteit, ja dan neen?

**De voorzitter:** De heer Sannen heeft het woord.

**De heer Ludo Sannen:** Mijn ongemakkelijk gevoel blijft bestaan, mevrouw de voorzitter. Ik blijf de indruk hebben dat u en mevrouw Berx op een andere lijn zitten. Misschien interpreteer ik u verkeerd.

**Mevrouw Monica Van Kerrebroeck:** Ik zie helemaal geen tegenspraak tussen mijn interruptie en die van mevrouw Berx. We zitten meer dan ooit op dezelfde lijn.

**De voorzitter:** Minister Vandenbroucke heeft het woord.

**Minister Frank Vandenbroucke:** Mijn antwoord is gericht tot die mensen die in staat zijn om een onderscheid te maken tussen scholen en cafés. Ik zeg dat niet alleen omdat men verondersteld wordt in scholen andere zaken te doen dan in cafés, maar ook omdat de verhouding overheid/scholen radicaal verschilt met de verhouding overheid/cafés. Aan cafés verdienen wij geld, scholen financieren en subsidiëren we. De samenleving mag zich dan ook bezighouden met wat er getapt wordt en wie er binnenkomt in die scholen.

Alvorens in te gaan op de zeer concrete vragen van mevrouw Berx, wil ik graag enige duidelijkheid verschaffen over de bepalingen inzake evaluatie in het GOK-decreet van 28 juni 2002. Het is niet de eerste keer dat we het over de evaluatie van het decreet hebben. U stelde al eens een vraag om uitleg op 9 november 2004. U benadrukte toen zelf dat het GOK-decreet ten laatste tegen 1 september 2006 moest worden geëvalueerd. Die datum komt dichterbij. Ik heb toen geantwoord dat er nog een aantal evaluaties bezig waren, maar dat het zeker de bedoeling was om de elementen uit de verschillende evaluaties samen te leggen, om te bepalen welke aspecten in het kader van de decretaal bepaalde evaluatie tegen 1 september 2006 opvolging vergen.

Ik geef even een overzicht van de stand van zaken. Van bij de start van deze regeerperiode bleek er vraag naar een versnelde evaluatie van het inschrij-

vingshoofdstuk van het GOK-decreet. We hebben een kwalitatieve evaluatie gemaakt en daaruit besloten dat we het GOK-decreet moesten wijzigen. Daar hebben verschillende volksvertegenwoordigers op gereageerd, want dat is natuurlijk essentieel. Mijnheer Vandenbroucke, ik wil meteen toegeven dat deze evaluatie niet zo gedetailleerd en gestoffeerd was als u wellicht op het oog hebt. Ik kan dat hier ook niet zomaar voor de vuist weg doen. U vroeg hoe scholen reageren op de wijziging, ik kom daar dadelijk nog op terug, maar ik kan er niet zomaar op antwoorden.

Vorig jaar werd het evaluatieonderzoek van de UA en de KU Leuven over het zelfevaluerend en beleidsvoerend vermogen van scholen en het ondersteunend aanbod in het kader van de implementatie van het GOK-ondersteuningsbeleid afgerond. Vrij recent rapporteerde de onderwijsinspectie in haar onderwijspiegel over de implementatie van het gelijkkanalenbeleid in de scholen.

Concreet betekent dit dat er momenteel nog één onderdeel van het GOK-decreet moet worden geëvalueerd, met name de werking van de lokale overlegplatforms. Een eerste evaluatie van de LOP's gebeurt de komende maanden door het departement. We hebben gekozen voor een lichte formule in plaats van een grootschalig wetenschappelijk onderzoek om zeker klaar te zijn tegen 1 september. Afhankelijk van de resultaten moeten we al dan niet besluiten tot een diepgaander onderzoek.

Een aantal vragen van mevrouw Berx hebben betrekking op het hoofdstuk van het GOK-decreet over inschrijving. Zoals eerder gesteld werd dit reeds eerder geëvalueerd. Er werd toen reeds gewezen op de belangrijke verdiensten van het decreet, maar ook op het feit dat zich een aantal knelpunten voordeden, waardoor de vooropgezette doelstellingen van het decreet niet altijd werden gerealiseerd. Dit resulteerde in een decreetswijziging die een aantal procedures nauwkeuriger omschreef, het doorverwijzingsmechanisme schraptte en verving door de mogelijkheid om in een voorrangregeling te voorzien en meer ruimte gaf om lokaal, binnen het LOP tot afspraken te komen.

Ook werd in een procedure voorzien om scholen die reeds een kwetsbare populatie hebben, de mogelijkheid te geven om tijdens het jaar elders uitgesloten leerlingen te weigeren. Mogelijk heeft, in een eerste fase, en op sommige plaatsen, het versterkte inschrij-

vingsrecht ervoor gezorgd dat vooral de mondige en hoger opgeleide ouders het meest van dat inschrijvingsrecht gebruik hebben gemaakt. Dat is trouwens een van de redenen waarom het Vlaams Parlement het decreet heeft aangepast. De nieuwe regeling geldt pas vanaf de inschrijvingen voor het schooljaar 2006-2007 en kan nu nog niet worden geëvalueerd. Ik wil trouwens een pleidooi houden om de nieuwe regelgeving enkele jaren respijt te geven. Een nieuwe evaluatie lijkt me immers pas zinvol als het veld de tijd heeft gekregen om deze goed te absorberen.

Ik vind het belangrijk dat we de feiten laten spreken – hier zijn diverse meningen geuit – daarom zal ik op basis van de inschrijvingsprocedure van het oorspronkelijke decreet een evaluatie laten maken van de inschrijvingsgegevens en indien mogelijk evoluties of trends duiden. We hebben al wat materiaal. Ik heb dat niet gepubliceerd omdat het om voorlopig materiaal gaat. Het zou jammer zijn om dat nu al naar buiten te brengen. Zeer voorlopige gegevens uit Antwerpen en Gent lijken de overtuiging die volgens mevrouw Berx bij kansarme scholen leeft, als zou het decreet een averechts effect hebben, niet te bevestigen. Als we de gegevens van 2002 vergelijken met die van 2005, stellen we in ieder geval vast dat er globaal een stijging is van het aantal doelgroepleerlingen. Zonder te willen vooruitlopen op de zaken, is deze stijging waarschijnlijk toe te schrijven aan een combinatie van stijgende werkloosheid en immigratie, samen met het doelbewuster registreren van de doelgroepleerlingen. Die combinatie is zo opmerkelijk dat er misschien wel een conjunctuureffect meespeelt.

Met betrekking tot de verdeling van de GOK-leerlingen over de scholen zou ik vandaag van een status quo durven spreken. Het aandeel van deze leerlingen over scholen en vestigingsplaatsen blijkt vrij tot zeer stabiel. Er kan in ieder geval niet worden geconcludeerd dat 'witte' scholen witter zijn geworden of 'zwarte' zwarter. Voor Antwerpen kan zelfs worden gesteld dat er de afgelopen drie jaar enigszins een afvlakking is gekomen van de verschillen tussen scholen. Op basis van de telling van 2002 kon nog een sterke tweedeling worden vastgesteld tussen scholen met lage en hoge concentraties aan indicatorleerlingen. In 2005 is dit verschil al minder uitgesproken. Het zijn vooral de scholen die reeds een gemengd publiek hadden in 2002, die in 2005 meer indicatorleerlingen opvangen. De extremen behouden hun schoolsamenstelling. Dit wil zeggen dat de scholen met een lage concentratie aan indicatorleer-

lingen erin slagen dit aandeel beperkt te houden. Omgekeerd slagen de scholen met een hoge concentratie aan indicatorleerlingen er niet in om het aandeel indicatorleerlingen te verminderen. Dat is het zeer genuanceerde resultaat van een eerste statistische oefening.

Ik weet dat de individuele ervaring in scholen iets anders is. We kennen de klacht van de heer Geerts die wellicht aan een realiteit beantwoordt. Het heeft ook te maken met het uitsluiten van leerlingen en het opvangen van uitgesloten leerlingen. Als we de gegevens in diagrammen zetten, zien we niet wat we intuïtief vreesden, namelijk extra concentratie. We zien wel iets anders. De Gentse cijfers hebben me gefrasseerd. Er is een sterke stijging van het aantal doelgroepopleerlingen. Ik denk dat meer scholen en dus meer leerkrachten geconfronteerd zijn met doelgroepopleerlingen, anderstalige leerlingen en de moeilijkheden die daarmee samenhangen.

Ik wil twee zaken uit elkaar houden. Er is gezegd dat concentratiescholen niet noodzakelijk slechte scholen zijn. Dat is juist. Ik heb er bij de bekendmaking van de resultaten van de peilingsproef natuur de aandacht op gevestigd dat er bij de zeer goede scholen een concentratieschool met doelgroepopleerlingen was. Gezien die leerlingenpopulatie deed de school het erg goed. Het is mogelijk uitstekend onderwijs aan te bieden aan die leerlingen die niet zo gemakkelijk zijn en waarvan de brute resultaten misschien ook niet bij de meest schitterende behoren. Rekening houdend echter met alle factoren kan dat wel uitstekend onderwijs worden genoemd. In de peilingsproef natuur was er zo'n school. We maken natuurlijk de namen van die scholen niet bekend. Dat is een heel aanmoedigend gegeven. Ik denk niet dat de school die een concentratie van moeilijkere leerlingen kent, per definitie minder goed onderwijs biedt.

Persoonlijk vind ik dat we moeten blijven staan achter de maatschappelijke doelstelling van diversiteit. Segregatie in het onderwijs laten gebeuren of bevorderen, is een foute maatschappelijke optie. Ondertussen moeten we ervoor zorgen dat waar er concentratie is, de scholen voldoende worden ondersteund. U hebt erop gewezen in een vorige vraag om uitleg, en ik heb erkend dat we daar nog werk te doen hebben. Concentratie is maatschappelijk niet goed, onder andere omdat het moeilijker is om in een concentratieschool uitstekend onderwijs te bieden. Los daarvan is er een maatschappelijke nood om de scholen te beschouwen als een ontmoetingsplaats tussen

mensen die verschillende achtergronden hebben en verschillend zijn.

Naar aanleiding van deze vraag heb ik opgelijst hoe het zit met de decretaal bepaalde evaluatie van het GOK-decreet. Zonder het goed te beseffen, zijn we die puzzel helemaal goed bij elkaar aan het leggen. In september zouden we een volledige evaluatie moeten hebben, ik werk daar naartoe en hoop dat het lukt. Ik sluit niet uit dat we sommige dingen diepgaander moeten bekijken. Ik pleit er persoonlijk intuïtief voor om het inschrijvingsbeleid even te laten rusten. Dat moet zich zetten. We moeten het debat opstarten over het deel van de financiering omdat we in het regeerakkoord hebben afgesproken dat er een nieuwe financiering komt van het leerplichtonderwijs waarbij de GOK-financiering een soort voorbode was van een meer verankerde sociale benadering.

Inzake de LOP's moet ik in het kader van de getrouwe uitvoering van het decreet u kunnen voorzien van op zijn minst een summiere evaluatie tegen september.

**De voorzitter:** Mevrouw Berx heeft het woord.

**Mevrouw Cathy Berx:** Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitgebreide en voldoende schenkende antwoord. Mocht er twijfel over gerezen zijn: ook voor mij is de ultieme doelstelling om zo divers en heterogeen mogelijke scholen te hebben. Ik heb absoluut voor niets anders gepleit met het citaat dat ik heb aangehaald. Ik vond het wel interessant en relevant om te verwijzen naar de andere visie die er ook bestaat. Ik heb ook het Deense voorbeeld aangehaald. Ik wil de twijfel daarover wegnemen.

Ik ben zeer tevreden dat u zegt dat we goed moeten evalueren wat de wijziging aan het deel inschrijven met zich zal brengen voor de samenstelling van de schoolbevolking en of we zullen zien of op die manier het doel effectief dichterbij wordt gebracht.

Ik ben tevens geïnteresseerd in de studie die u hebt aangehaald. U zegt dat u ruw materiaal en een aantal indicaties hebt. Het zou nuttig zijn voor deze commissie dat, als dat materiaal rijp is, het wordt overgemaakt en dat de scholen eventueel de feiten zien en de elementen op tafel krijgen om hun overtuiging bijgestuurd te zien. Als er foute ideeën leven, kunnen ze met het materiaal overtuigd worden. Er is natuurlijk een verschil tussen de dagelijkse ervaring en de statistieken. We moeten blijvend oog hebben voor de

problemen waarmee de scholen worden geconfronteerd.

De achtergrond van mijn vraag is dat een aantal schooldirecteuren uit het Antwerpse de ambitie hebben om een school te hebben met een mooie 50/50-mix. Zonder het inschrijvingsrecht is het niet mogelijk om een dergelijke school te maken.

**De voorzitter:** De heer Voorhamme heeft het woord.

**De heer Robert Voorhamme:** De minister heeft, aan de hand van de eerste evaluatie van de GOK-cijfers die uit de LOP's zijn gekomen, al enigszins gewezen op het fenomeen van het overschrijden van een bepaalde drempel van GOK-leerlingen en van leerlingen van vreemde afkomst, want daar gaat het bij vele leerkrachten om. Bij deze groep worden ze immers geconfronteerd met cultuurverschillen, taalproblemen, krijgen ze moeilijk inzicht in bepaalde culturen enzovoort. Zodra een bepaalde drempel is overschreden, wordt het steeds minder mogelijk om een groep van witte scholen en een groep van zwarte scholen te hebben. In Antwerpen zijn 41 percent van de kinderen thuis niet Nederlandstalig, wat een indicator is. Als dat het gemiddelde is, is het nagenoeg niet meer mogelijk op het grondgebied van Antwerpen dat er nog scholen ontsnappen aan GOK-leerlingen. Er is een dilutie van het fenomeen. Dat wekt misschien ook bij bepaalde leerkrachten een reactie op die niets te maken heeft met het inschrijvingsbeleid op zich, maar met een maatschappelijk fenomeen waar de scholen mee worden geconfronteerd.

Er is een essentieel onderscheid tussen het basis- en het secundair onderwijs. Dat onderscheid wordt te weinig gemaakt in termen van inschrijvingsbeleid en hoe dat moet worden geëvalueerd. In het basisonderwijs kan steeds minder worden gesproken over witte en zwarte scholen. In het basisonderwijs is dat natuurlijk en gezond. Uiteindelijk zouden basisscholen in de eerste plaats buurtscholen moeten zijn. Op sommige plaatsen, bijvoorbeeld in Gent, zijn bepaalde methodescholen in het basisonderwijs te weinig toegankelijk voor kinderen uit de buurt, en dat is fundamenteel ongezond als principe. Een basisschool moet in de eerste plaats een buurtschool zijn. In het secundair onderwijs ligt dat helemaal anders. In Antwerpen, met een groot percentage GOK-leerlingen, is er in het secundair onderwijs nog sprake van enkele scholen die overdreven veel doelgroepkinderen aantrekken, terwijl andere scholen daar niet ver vandaan, nagenoeg geen dergelijke leerlingen

aantrekken. Dat is een pijnlijk probleem, en zo wordt het in onze samenleving ervaren.

We moeten ook min of meer het onderscheid maken tussen dichtbevolkte gebieden en steden en minder dichtbevolkte gebieden. De vraag over de schoolkeuze luidt anders als je elke drie straten een school vindt, dan in een gebied waar je naar een andere gemeente moet om een andere schoolkeuze te maken. Dat is een wezenlijk verschil.

De samenstelling van de leerlingenpopulatie heeft in grote mate te maken met het feit dat een school die een zeer hoge concentratie van GOK-leerlingen kent, over te weinig middelen beschikt om een goede ouderbetrokkenheid te organiseren. Precies die ouders die meer moeten worden betrokken, zijn te weinig betrokken. Het kost bijzonder veel inspanningen om die ouders meer te betrekken. Dit fenomeen kan niet alleen aan de onderwijsinstanties overgelaten worden, maar ook andere beleidssectoren zouden daar moeten bij worden betrokken.

**De voorzitter:** Het incident is gesloten.

---

**Vraag om uitleg van mevrouw Cathy Berx tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de maatregelen die scholen al dan niet mogen nemen om orde en tucht te handhaven in de scholen**

**De voorzitter:** Mevrouw Berx heeft het woord.

**Mevrouw Cathy Berx:** Mevrouw de voorzitter, toen ik een maand geleden deze vraag indiende, had ik niet gedacht dat het thema nu zo actueel zou zijn. Mijnheer de minister, gisteren brak u in de plenaire zitting terecht een lans voor een warme en sterke school. Het valt veruit te verkiezen dat leerkrachten en directies gezag verdienen, niet door te dreigen met sancties en straffen maar door enthousiast en boeiend les te geven.

Vandaag konden we naar aanleiding van de verkiezing van de leerkracht van het jaar, lezen over de tien eigenschappen waar een goede leerkracht aan moet beantwoorden: streng maar rechtvaardig zijn, enthousiast lesgeven, kunnen luisteren, hulpvaardig



dig zijn, gevoel voor humor hebben, respect tonen, het ook zeggen als het goed is, de groep dichter bij elkaar brengen, niet discrimineren, tegen kritiek kunnen, goede afspraken maken over toetsen en taken en dus meer doen dan alleen lesgeven.

– *De heer Ludo Sannen, ondervoorzitter, treedt als waarnemend voorzitter op.*

Anderzijds moeten de scholen ook goede instrumenten hebben om, waar en wanneer nodig, orde en tucht te handhaven en bij geweld doortastend te kunnen optreden.

Recent werd nogal wat aandacht besteed aan de staking door de leerkrachten van het Institut René Cartigny te Elsene, naar aanleiding van geweldplegingen door leerlingen. Er werd een overzicht gegeven van de maatregelen waarmee de directie van Madeleine Jacquemotte de toestand onder controle kreeg. Deze maatregelen doen denken aan de maatregelen die directeur Van Den Wyngaert gebruikte om de orde en tucht in zijn school in Borgerhout te handhaven. Meer concreet gaat het over volgende zero-tolerantie maatregelen, die ik citeer uit een krantenartikel. ‘Wie een leraar durft aan te raken of vernielingen aanbrengt, vliegt onmiddellijk buiten. Wie naar de les komt zonder schrift of handboek, komt zelfs niet binnen. Wie ‘s ochtends in een trainingspak komt, mag stante pede weer naar huis en wordt als onwettig afwezig opgeschreven. Hetzelfde geldt voor wie te laat komt zonder goede reden. Wie meer dan 30 dagen onwettig afwezig is, wordt uitgeschreven. Dergelijke afspraken met de leerlingen en hun ouders enerzijds en de school anderzijds, worden neergelegd in een contract.’

Onder meer met dergelijke grensstellende en klare afspraken is deze school erin geslaagd om het niveau op te krikken en de aantrekkelijkheid van de school te verhogen.

Mijnheer de minister, mogen scholen die worden gefinancierd door de Vlaamse Gemeenschap, dergelijke afspraken maken met leerlingen en hun ouders? Die zijn weliswaar gekoppeld aan een aantal rechtswaarborgen voor de leerlingen. Zij moeten worden gehoord, er moet een motivering zijn van de beslissing en ze moeten ook weten welke sancties op welke feiten volgen. Mogen de scholen deze sancties ook handhaven en afdwingen?

Zijn er op dit ogenblik signalen van scholen dat ze over onvoldoende instrumenten beschikken als er echte problemen zijn?

Deze ochtend hebben we gehoord dat premier Verhofstadt heeft verklaard dat er een minimaal intern reglement van orde moet komen dat van toepassing zou moeten zijn in alle scholen. Hierbij rijzen enkele vragen. Het is misschien bizar dat de federale premier, die niet bevoegd is voor Onderwijs, daar afspraken over doet. Is dat verenigbaar met de vrijheid van onderwijs of niet? Is het denkbaar dat de overheid een minimaal reglement oplegt aan de scholen om het hoofd te bieden aan een aantal maatschappelijke problemen, zoals steaming, happy slapping en dergelijke?

**De voorzitter:** De heer Marginet heeft het woord.

**De heer Werner Marginet:** Mijnheer de voorzitter, uiteraard heb ik geen bezwaar tegen welke vraag dan ook. Ik begrijp echter niet goed waarom eerdere, minstens even uitgebreide vragen in verband met geweld op school en steaming onontvankelijk werden verklaard. Dat is bijvoorbeeld gebeurd met een verzoek van mevrouw Morel in maart 2005. Vragen waarop het antwoord voor de hand ligt, kunnen wel worden gesteld. In het eerste geval is het antwoord ‘uiteraard’, in het tweede ‘uiteraard’ en voor beide moet rekening worden gehouden met het wettelijk kader.

**De voorzitter:** Mijnheer Marginet, ik ben waarnemend voorzitter. Ik stel voor dat u deze zaak voorlegt aan de commissievoorzitter bij de regeling van de werkzaamheden.

Minister Vandenbroucke heeft het woord.

**Minister Frank Vandenbroucke:** Mijnheer de voorzitter, geachte leden, in het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de organisatie van het voltijds secundair onderwijs van 19 juli 2002 vinden we de regelgeving over orde- en tuchtmaatregelen. Het orde- en tuchtreglement maakt verplicht deel uit van het schoolreglement. Dat reglement moet samen met het pedagogisch project van de onderwijsinstelling de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de rechten van de mens en van het kind in het bijzonder eerbiedigen. Bij een definitieve uitsluiting moet steeds voorafgaandelijk het advies van de klassenraad worden ingewonnen en moet de procedure zoals vermeld in dit besluit, worden gerespecteerd. Het tuchtreglement moet ook vermelden bij welk orgaan van de school en volgens welke regels tegen de definitieve uitsluiting in beroep kan worden gegaan.

Het opstellen of wijzigen van een schoolreglement, en dus ook van een orde- en tuchtreglement, moet in overleg gebeuren met de schoolraad, waar ook een ouder- en leerlingenvertegenwoordiging deel van uitmaakt. Aangezien het hier gaat om materies die een reële impact hebben op het dagelijkse leven in de school, vereisen ze een effectief debat waarbij voorstellen kunnen worden bijgeschaafd. De bedoeling van het overleg is het streven naar een consensus tussen de overlegpartners.

Bij inschrijving dienen de ouders of meerderjarige leerling het schoolreglement, en dus ook het orde- en tuchtreglement, te ondertekenen. Op die manier verklaren ze zich akkoord met de bepalingen die hierin zijn opgenomen en met mogelijke sancties bij overtreding.

Met inachtneming van de hierboven vermelde regelgeving, staat het elke inrichtende macht finaal vrij om het schoolreglement, met inbegrip van de orde- en tuchtsancties, vast te stellen. Dat kan ertoe leiden dat het schoolreglement varieert tussen een veeleer minimalistische tot een vrij uitgebreide invulling, terwijl ook de aanpak van preventief en vermanend tot zeer doortastend kan gaan. Met andere woorden, indien een inrichtende macht van een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde school de handelwijze, zoals aangehaald in de vraag, afdwingbaar wenst toe te passen, dan kan de overheid daar louter kennis van nemen.

De uitspraken van premier Verhofstadt beantwoorden aan een afspraak die we hebben gemaakt. Dat akkoord moet nog worden uitgevoerd. De federale regering wenst per politiezone een politioneel aanspreekpunt te hebben voor problemen van afpersing, pesterij, steaming enzovoort. Dat is een zeer goed idee. De federale regering vraagt dat de onderwijsgemeenschappen zouden zorgen voor interne afspraken binnen de scholen over, onder meer, het aanspreekpunt, de aanpak van berichten over afpersing, steaming en dergelijke meer.

We kunnen de scholen natuurlijk niet zo maar tot iets verbinden. Zowel minister Arena, mijn Duitstalige collega als ikzelf hebben gezegd dat het ons een goed idee lijkt om een afsprakenkader na te streven, ook over wat er binnen de school gebeurt als er berichten zijn over geweld tegen leerlingen. Ik denk dan aan het slaan van een brug met het politionele aanspreekpunt. Ook zou het goed zijn dat de aanpak uniform is.

Ik verwelkom deze suggestie. Premier Verhofstadt heeft aan de pers gezegd dat we het daar in principe over eens zijn. Dat was ook de afspraak. In de pers wordt iets dergelijks nogal gemakkelijk vertaald als zou alles al geregeld zijn. Zo eenvoudig is dat niet. Het is wel een goed idee.

We hebben overigens nog andere afspraken gemaakt, in eerste instantie over de procedure in verband met het spijbelen, over het overleg met Justitie, over het overleg met de andere gemeenschappen betreffende inventarisatie en registratie, waar ik vragende partij voor was. Daarover is nog geen enkele beslissing genomen. We zijn wel stappen vooruit aan het zetten.

**De voorzitter:** Mevrouw Berx heeft het woord.

**Mevrouw Cathy Berx:** Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het valt me op dat u in het eerste deel van uw antwoord aangeeft dat het om een puur procedurele aangelegenheid gaat. De tuchtreglementen moeten volgens een bepaalde procedure tot stand komen. Bij de handhaving moet rekening worden gehouden met een aantal rechtswaarborgen, zoals ook vastgelegd in internationale verdragen. Dat houdt in dat kinderen naar huis kunnen worden gestuurd als ze bepaalde zaken niet bij hebben. Inhoudelijk is er geen duiding van wat al dan niet mogelijk is: de school bepaalt dat vrij.

Wat het tweede punt betreft, ben ik het ermee eens dat dergelijke maatregelen zinvol zijn. Ik ga er uiteraard van uit dat er overleg zal zijn met de scholen. Scholen zijn daar ook vragende partij voor. Ze willen ook op een goede en doortastende manier optreden. Misschien is het nodig om ook het parket bij de zaak te betrekken als er echt grote problemen zijn.

**De voorzitter:** Het incident is gesloten.

---

**Vraag om uitleg van mevrouw An Michiels tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de opleiding tot vrachtwagenchauffeur**

**Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een opleiding tot vrachtwagenbestuurder in dagonderwijs in de Kempen**

**De voorzitter:** Mevrouw Michiels heeft het woord.

**Mevrouw An Michiels:** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, in de jongste Randkrant konden we het verslag lezen over de opleiding vrachtwagenchauffeur in Vilvoorde. Al voor het vijfde schooljaar op rij organiseert het Katholiek Instituut voor Technisch Onderwijs in Vilvoorde een twee- of driejarige opleiding voor vrachtwagenchauffeur voor leerlingen van het zevende jaar. Aangezien het om een derdegraadsopleiding in het beroepssecundair onderwijs gaat, kunnen jongeren vanaf 16 jaar worden klaargestoomd voor het beroep. Ze hebben dan op hun 18 of 19 jaar een rijbewijs in handen.

In heel Vlaanderen zijn er zes scholen die een dergelijke opleiding aanbieden in het voltijds dagonderwijs: één in Antwerpen, één in Limburg, één in Vlaams-Brabant, één in Oost-Vlaanderen en twee in West-Vlaanderen. Leerlingen die deze opleiding willen volgen, zijn dus bijna onvermijdelijk lange tijd onderweg van hun woonplaats naar de school, tenzij ze toevallig in de onmiddellijke omgeving wonen.

Deze opleiding heeft verschillende voordelen ten opzichte van een opleiding via een rijkschool. Door de hoge kostprijs beperken de rijkscholen er zich vaak toe om mensen achter het stuur van een vrachtwagen te zetten en te zorgen dat ze ermee kunnen rijden. De doelstelling in het secundair onderwijs is heel wat ruimer: de leerlingen moeten de lading veilig leren stapelen, hun spiegels op een correcte manier leren gebruiken, de verkeersregels kennen en naleven. Ik veronderstel dat dit ook geldt voor degenen die de opleiding volgen via de VDAB.

Naast die praktijk krijgen de leerlingen bovendien ook een groot pakket theorie, waaronder talen en algemene vakken. We kunnen dus wel degelijk spreken van een zeer brede opleiding. Bovendien zijn de jongeren die afstuderen zeker van een goedbetaalde

job. Ze kunnen het zich zelfs veroorloven kieskeurig te zijn.

Het Sociaal Fonds voor het Wegvervoer ondersteunt per provincie één school die leerlingen volledig gratis mag opleiden tot het beroep van vrachtwagenchauffeur. De school betaalt enkel de kosten voor de diesel. Voor de leerlingen zijn er geen extra kosten voor de opleiding.

Hoewel vrachtwagenchauffeur een knelpuntberoep is, is het verwonderlijk dat er in Vilvoorde vrij weinig gegadigden zijn. Als ik de vraag van mevrouw Helsen goed heb belezen, is het probleem elders hetzelfde. Volgens de school is dit te wijten aan de geringe bekendheid van de richting. Leerlingen die ver van de school wonen, weten vaak niet dat ze een dergelijke opleiding kunnen volgen. Daarnaast is er ook nog het slechte imago van het beroep en het feit dat het KITO de enige school in Vlaams-Brabant is die deze opleiding mag organiseren. Leerlingen uit het Pajottenland raken zeer moeilijk ter plaatse omdat de verbindingen slecht zijn.

Mijnheer de minister, signaleren de andere scholen die deze opleiding organiseren dezelfde problemen: weinig instroom door de geringe bekendheid van de opleiding en het slechte imago van het beroep? Ik zou ook enkele cijfergegevens willen hebben. Ik verwacht niet dat u die hier gaat opsommen. Het volstaat dat u ze me schriftelijk bezorgt. Beschikt u over de aantallen leerlingen, die deze richting volgen in de zes scholen in Vlaanderen? Is er een stijgende evolutie waar te nemen of juist niet?

Aangezien het om een knelpuntberoep gaat, zou ik willen weten welke maatregelen u al hebt genomen of welke maatregelen u in het vooruitzicht stelt om de opleiding te promoten. De sector schreeuwt om goedopgeleide chauffeurs. Er zijn problemen in, bijvoorbeeld, de Kempen en het Pajottenland. Overweegt u om bijkomende opleidingen tot vrachtwagenchauffeur in te richten? Zo ja, waar? Zo nee, waarom niet?

**De voorzitter:** Mevrouw Helsen heeft het woord.

**Mevrouw Kathleen Helsen:** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik zal trachten niet in herhaling te vallen. Mevrouw Michiels heeft al heel wat gezegd over het probleem.

In Antwerpen wordt in dagonderwijs een opleiding aangeboden in het Stedelijk Instituut voor Handel

en Ambachten. Ik heb nagegaan wat de cijfers zijn op het vlak van de tewerkstelling. Minstens 25 procent van de transportsector in België situeert zich in de provincie Antwerpen. Slechts 10 procent van de opleidingscapaciteit situeert zich in het dagonderwijs.

In het dagonderwijs zitten nogal wat jongeren die wel interesse hebben om die opleiding te volgen. Er is echter maar één school in Antwerpen die zich tot die leerlingen richt. Het is niet vanzelfsprekend dat jongeren uit de regio Kempen zich verplaatsen naar de stad Antwerpen. We moeten daarbij wel bedenken dat er in die regio heel wat vraag is naar vrachtwagenchauffeurs. Jongeren moeten eerst een dagopleiding in een andere richting volgen. Daarna moeten ze een vorming bij de VDAB volgen om de nodige attesten te hebben om het beroep van vrachtwagenchauffeur te kunnen uitoefenen.

Mijnheer de minister, in het SIHA studeren jaarlijks 15 à 20 jongeren af. Bij de VDAB zijn dat er 40 à 50. Dat is niet genoeg om te voldoen aan de vraag op de arbeidsmarkt. Erkent u de behoefte aan een opleiding voor vrachtwagenbestuurders in dagonderwijs in de Kempen?

Hoe staat u tegenover het voorstel van de sector om te zorgen voor een samenwerking tussen de Kempen en het SIHA om in de regio een opleiding in dagonderwijs aan te bieden?

Overweegt u zelf bijkomende initiatieven om het probleem op te lossen?

**De voorzitter:** Minister Vandenbroucke heeft het woord.

**Minister Frank Vandenbroucke:** Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik zal beide vragen gecombineerd beantwoorden aangezien ze elkaar in belangrijke mate overlappen.

Het antwoord op de vraag of alle scholen die deze opleiding aanbieden dezelfde problemen signaleren, is ontkenkend. Ik heb daarover geen signalen opgevangen, zodat ik de stelling dat er een causaal verband bestaat tussen leerlingeninstroom enerzijds en imago en bekendheid van de opleiding anderzijds absoluut niet wens te bevestigen. De cijfergegevens, waarover hierna meer, zijn alleszins niet onrustwekkend.

Mevrouw Michiels, uit het cijfermateriaal waarnaar u hebt gevraagd, blijkt een gestage groei van het

totaal aantal leerlingen. Dat het specialisatiejaar hier een ietwat genuanceerder beeld vertoont, zowel relatief als in absolute cijfers, houdt verband met het feit dat leerlingen in het beroepssecundair onderwijs al na het zesde leerjaar een eindkwalificatie onder de vorm van een studiegetuigschrift behalen dat toegang verleent tot de arbeidsmarkt.

Hoewel het diploma van het secundair onderwijs pas na bijkomende specialisatie kan worden verworven, is het, zeker in afstudeerrichtingen waar de tewerkstellingsvooruitzichten uitermate gunstig zijn, voor leerlingen geen evidentie een bijkomend jaar te volgen.

Het is niet gebruikelijk dat de overheid actief bepaalde studierichtingen promoot en op die manier de studiekeuze van leerlingen op een of andere wijze stuurt of beïnvloedt. De grondwettelijk vastgelegde vrije studiekeuze wordt te allen tijde gerespecteerd. Het tijdig detecteren en erkennen van individuele talenten en capaciteiten vormt een belangrijk element van het actueel onderwijsbeleid. Het is de taak en de verantwoordelijkheid van de overheid om faciliterende maatregelen te nemen. Dit houdt in dat de overheid de noodzakelijke randvoorwaarden moet creëren om opleidingen, niet in het minst die opleidingen die goede tewerkstellingsperspectieven bieden, organiseerbaar en toegankelijk te maken. Tegelijkertijd is het belangrijk dat we informatie over de arbeidsmarktresultaten van bepaalde opleidingen ter beschikking stellen. Zo zullen we de eergisteren door de VDAB bekendgemaakte gegevens over de uitstroom van schoolverlaters naar de arbeidsmarkt aan alle scholen bezorgen. We zullen echter niet als de promotor van een of andere opleiding optreden.

Wat specifiek de opleiding tot vrachtwagenchauffeur betreft, wil ik verwijzen naar de verbintenissen die de overheid in het onderwijsconvenant met de sector en met de onderwijsverstreckers is aangegaan. Recent, meer bepaald op 10 februari 2006, heeft de Vlaamse Regering beslist om tijdens de schooljaren 2005-2006 en 2006-2007 een premie van maximaal 250 euro per regelmatige leerling toe te kennen aan secundaire scholen die bepaalde studierichtingen, waaronder de opleiding tot vrachtwagenchauffeur, inrichten. Het gaat hier om studierichtingen die tot de invulling van knelpuntberoepen leiden. Deze middelen zijn bedoeld om de financiële bijdrage van de ouders, in andere woorden de schoolrekening, met een overeenkomstig bedrag te verminderen.

De Vlaamse overheid legt het studieaanbod vast. Voor de programmatie van een studierichting in een

individuele school ligt het initiatiefrecht evenwel uitsluitend bij de betrokken inrichtende macht. Dit is een aspect van de vrijheid van onderwijs. Afhankelijk van het studieaanbod in een school en de eventuele specificiteit van een studierichting neemt de overheid kennis van de programmatie of is een formele goedkeuring door diezelfde overheid vereist. De overheid kan een school dwingen noch aanbevelen om een bepaalde opleiding te starten of af te bouwen.

Wat de opleiding tot vrachtwagenchauffeur betreft, komt hier nog bij dat de zes secundaire onderwijsinstellingen in het lopende onderwijsconvenant limitatief staan opgesomd. Een eventuele uitbreiding van het aantal scholen moet in eerste instantie binnen de begeleidingscommissie van het convenant aan bod komen. Indien de sociale partners en het onderwijsveld een gemotiveerde vraag tot uitbreiding stellen, zal ik me constructief opstellen.

Wat de uitbreiding van het aanbod betreft, wil ik er niettemin de aandacht op vestigen dat de regelgeving bestaande scholen toelaat om elders in Vlaanderen, al dan niet op de locatie van een andere school of opleidingsverstrekker, een bijkomende vestigingsplaats in gebruik te nemen. Op deze manier kunnen de eventuele noden worden ingevuld zonder dat de programmatiewet van toepassing is of het convenant moet worden herzien. Het didactisch materiaal voor de opleiding tot vrachtwagenchauffeur is van bijzondere aard. Indien er bijkomende opleidingsplaatsen komen, moeten de nodige afspraken over de beschikbaarheid van een wagenpark moeten gemaakt. Dit valt onder de inbreng van het Sociaal Fonds.

Zoals ik daarnet al heb verklaard, legt de Vlaamse overheid het studieaanbod vast. Voor de effectieve programmatie van een studierichting in een individuele school ligt het initiatiefrecht uitsluitend bij de betrokken inrichtende macht. Afhankelijk van het in een school bestaande studieaanbod en van de eventuele specificiteit van een opleiding neemt de Vlaamse overheid kennis van de programmatie of is een formele goedkeuring van de programmatie vereist. De overheid kan scholen niet dwingen of aanbevelen om een bepaalde opleiding te starten of af te bouwen. De inrichtende machten tekenen hun beleid met betrekking tot het studieaanbod in overeenstemming met de lokale behoeften en desiderata zelf uit. De onder-tekenaars van het convenant hebben de mogelijkheid om het aan te passen. Een organiserende school kan een vestigingsplaats in een andere school innemen. Dit is niet erg gebruikelijk. Voor een stedelijke over-

heid is het weinig vanzelfsprekend er een vestigingsplaats in een andere gemeente bij te nemen.

**De voorzitter:** Mevrouw Michiels heeft het woord.

**Mevrouw An Michiels:** Ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik ben blij te vernemen dat het aantal leerlingen in de opleiding tot vrachtwagenchauffeur stijgt, dat de situatie in de school in Vilvoorde geen overheersende tendens vormt en dat het beroep geen al te negatief imago heeft.

Mijn vraag over het promoten van de opleiding slaat niet op een eventuele verplichting, maar op een betere bekendmaking. Ik heb zelf in Vilvoorde lesgegeven. In Vilvoorde zelf is deze studierichting min of meer bekend. Buiten Vilvoorde weten de leerlingen hoegenaamd niet dat ze die opleiding in Vilvoorde kunnen volgen. Kan de overheid hier iets aan doen? Ik bedoel niet dat we leerlingen moeten dwingen deze opleiding te volgen, maar de overheid zou de opleiding wat meer in de schijnwerpers kunnen plaatsen. Dan zouden leerlingen tenminste weten in welke scholen ze hiervoor terecht kunnen.

De minister heeft daarnet verklaard dat de organisatie van bijkomende opleidingen eerst door de begeleidingscommissie van het convenant moet worden besproken. Is die vraag reeds gesteld? Willen andere scholen deze studierichting ook aanbieden? Die vraag staat uiteraard los van het aanzienlijke kostenplaatje dat hieraan is verbonden.

**De voorzitter:** Mevrouw Helsen heeft het woord.

**Mevrouw Kathleen Helsen:** Ik dank de minister voor zijn antwoord. Het is voor de Kempen belangrijk te weten dat de mogelijkheid bestaat om de opleiding in samenwerking met de school in Antwerpen uit te breiden. Zoals de minister heeft gezegd, is het niet vanzelfsprekend voor een Antwerpse school om in een andere regio een opleiding in te richten. We moeten onderzoeken of dit een haalbare kaart is. Het is alleszins duidelijk dat er terzake mogelijkheden zijn.

**De voorzitter:** Minister Vandenbroucke heeft het woord.

**Minister Frank Vandenbroucke:** Ik weet niet uit het hoofd of scholen dergelijke aanvragen hebben ingediend. We hebben met de sociale partners over de lijst van knelpuntberoepen gediscussieerd. Het is in dit verband de bedoeling de procedure voor arbeids-

kaarten voor buitenlandse werknemers te versoepelen. Over de opleidingen in de vrachtwagensector is tijdens die discussie verklaard dat we meer inspanningen moeten leveren. Het beroep kampt trouwens duidelijk met problemen. Ik heb nooit gezegd dat er geen imagoprobleem en geen reëel probleem is. De band met de onderwijsinstroom ontbreekt.

Wat het verstrekken van informatie betreft, heb ik daarnet in algemene termen geantwoord. Het is de opdracht van de scholen, de leerkrachten en de CLB's om meer informatie over de bestaande studiemogelijkheden binnen het secundair onderwijs te verstrekken.

**De voorzitter:** Het incident is gesloten.

---

**Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het hoge aantal studenten dierengeneeskunde, de hoge uitstroom aan dierenartsen en de beroepsonzekerheid in de sector**

**De voorzitter:** De heer Van Dijck heeft het woord.

**De heer Kris Van Dijck:** Mijnheer de voorzitter, ik neem bij het stellen van deze vraag om uitleg een veeleer afwachtende houding aan. Eind 2004 heeft de heer Huybrechts een vraag om uitleg over hetzelfde onderwerp gesteld. Ik kon op dat ogenblik vrede nemen met het antwoord van de minister. Nu wil ik de minister hier evenwel opnieuw een paar vragen over voorleggen.

In 2004 heeft de heer Huybrechts de minister op de enorm grote instroom van dierenartsen en op de dreigende spanningen inzake de beroepskansen in deze sector gewezen. De minister heeft toen tegen een numerus clausus, een instroombeperking van hogerhand, gepleit. Hij heeft erop gewezen dat we de vergelijking met de situatie in de artsenopleiding niet mogen maken. Artsen krijgen een Riziv-nummer. Dit is vooralsnog voor dierenartsen niet het geval. Samengevat komt het erop neer dat of er nu veel of weinig dierenartsen zijn, de sector zelf voor correcties moet instaan. Dat is toen ook gesteld in die optiek. U gaf de boodschap dat de beroepsorganisatie in overleg met de faculteiten tot afspraken moet komen. Volgens mij wringt het schoentje daar. Ik stel mijn vragen met een zekere terughoudendheid

omdat ik begrijp dat het niet meteen aan de minister van Onderwijs is om in deze kwestie tussen te komen of om de zaak te sturen.

Ik leg u toch een vraag om uitleg voor omdat deze trends zich versterkt voortzetten. De cijfers spreken voor zich. Ik heb de vergelijking gemaakt met Frankrijk. Daar zijn er 3 dierenartsen op 10.000 inwoners, wij hebben er 6,6. Dat is meer dan het dubbele. Die cijfers vormen wel een indicator. Ik heb de verhouding tot het aantal dieren natuurlijk niet kunnen bekijken, over die gegevens beschikken we niet.

Jonge dierenartsen kunnen hun beroep nauwelijks uitoefenen. Het is niet alleen zeer moeilijk om een praktijk op te starten, maar ook om te werken binnen 'de regels van de kunst'. Heel wat afgestudeerden oefenen hun praktijk uit in bijberoep. Heel de sector staat zwaar onder druk. Ik ben wellicht niet de enige die zich geraakt voelt door dit probleem. Een en ander heeft allemaal in de krant gestaan.

Momenteel leeft er ernstige spanning tussen de beroepsfederatie en de Vlaamse Dierenartsenvereniging enerzijds en de faculteit diergeneeskunde anderzijds. In uw antwoord in 2004 stelde u terecht dat het belangrijk is dat de universiteiten correcte informatie verstrekken aan de kandidaat-studenten. Nu luidt de kritiek dat zij onvoldoende op de hoogte worden gebracht van hun toekomstkansen als dierenarts. Het spreekt voor zich dat het beroep van dierenarts jonge mensen sterk aanspreekt. Denk ook aan de tv-programma's die dat nog versterken. We hebben hier nog geopperd dat tv-programma's over beroepen met weinig aantrekkingskracht wel eens soelaas konden brengen. Het overschot aan dierenartsen bewijst dat dat werkt, soms zelfs te goed.

Jonge afgestudeerden melden mij dat de kwaliteit van de opleiding onder druk staat. De vakken die vroeger als buisvakken werden bestempeld zoals wiskunde, fysica en chemie, zouden nu veel minder streng geworden zijn. Er zou aan het curriculum gesleuteld zijn, waardoor de schifting kleiner zou zijn. Mijnheer de minister, zijn er indicaties voor die bewering? Ik pleit er zeker niet voor om veel studenten te hebben in het eerste jaar en weinig in het tweede jaar. Dat is een ander debat. De slaagkansen moeten op een zeker niveau liggen. Als echter aan kwaliteit wordt ingeboet, moet er een belletje gaan rinkelen.

Welke informatie verspreidt de faculteit diergeneeskunde? Brengt zij het probleem van verzadiging onder de aandacht?

Mijn derde vraag zou kunnen passen in de hervorming van ons hoger onderwijs. Moeten we niet meer toekomstkansen bieden na de eerste drie bachelorjaren? Ik heb me laten informeren door mensen die in deze wereld actief zijn. Blijkbaar bestaat de nood aan mensen met dit opleidingsniveau.

Bestaan er postuniversitaire opleidingen voor dierenartsen? Bijscholen en bijstuderen is ook in deze sector van levensbelang.

**De voorzitter:** De heer Van Baelen heeft het woord.

**De heer Gilbert Van Baelen:** Mijnheer de voorzitter, op regelmatige tijdstippen komt er altijd weer een of andere beroepsgroep pleiten voor een beperking of voor een verhoging van de instroom. Aan die instroom kleven twee aspecten: het al dan niet beperken van de toegang tot de opleiding en de verhouding tussen instroom en uitoefening van het beroep. De heer Van Dijck heeft benadrukt dat in dit opzicht dierenartsen niet vergelijkbaar zijn met geneesheren. Zij krijgen eventueel een andere vergoeding van de overheid.

Verschillende collega's hebben een gesprek gehad met mensen uit de sector. Het was voor henzelf allemaal niet zo duidelijk. Ik heb veel begrip voor de situatie van de jonge dierenartsen.

Het debat werd eerst in de media gevoerd. Ik ben daarbij geschrokken van de houding van de twee faculteiten. Ik ben geschrokken in negatieve zin. Een van de faculteiten meende dat de jonge afgestudeerden maar naar het buitenland moeten trekken om werk te vinden. Groot-Brittannië is bijvoorbeeld niet veraf. De andere faculteit vond dat er genoeg arbeidskansen bestaan in de industrie.

Ik heb beide faculteiten gecontacteerd en hen gevraagd wat de toekomstmogelijkheden zijn voor de dierenartsen in opleiding. Wie vandaag als dierenarts afstudeert, mag hier gewoon alles doen: er bestaat geen specialisatie. De derde vraag van de heer Van Dijck is daarom misschien essentieel. Er is vandaag aan onze faculteiten misschien onvoldoende aandacht voor differentiatie in de opleiding. Na de bachelorcyclus zou men bijvoorbeeld een of andere specialisatiestudie kunnen volgen. Elke afgestudeerde kan kiezen voor kleine huisdieren, voor de industrie, voor wetenschappelijk onderzoek of voor vee. Voor geen enkele categorie hebben zij specifiek gestudeerd.

De faculteiten vonden dat dit niet hun probleem was. Misschien speelt de monopoliepositie daarin een rol, want de studenten kunnen toch nergens anders terecht. De faculteiten zijn erg bekend. We hebben het vorige week nog gehad over de Nederlandse studenten die naar hier komen. Ook in de faculteiten diergeneeskunde stijgt hun aantal gigantisch. Op dit moment zijn er meer dan 350.

Ik geef dit maar mee. Dat is een heel groot aantal. Ik wil het verhaal van het compensatiefonds niet aanhalen, maar we gaan naar vrij extreme getallen, zeker omdat Nederland een numerus fixus heeft. Eigenlijk vragen de faculteiten geen beperking van de instroom, ook geen beperking van de toegang tot het beroep, maar vragen ze dat in de opleiding eindelijk duidelijkheid komt, dat er een aantal specialisaties komen en duidelijkheid over wat het zich specialiseren in wetenschappelijk onderzoek betekent voor een dierenarts. Vandaag betekent dat niets. Vandaag zijn deze dierenartsen te vergelijken met mensen met een diploma A1 laboratorium.

Het zou een tussenoplossing zijn, maar dat is een verantwoordelijkheid van de faculteit en indirect een signaal van de minister naar de faculteit. Hun antwoord op de gestelde problematiek leek me iets te gemakkelijk, namelijk: het is ons probleem niet, het is het probleem van de student en van de minister. Wil hij de instroom beperken, ons niet gelaten. De beroepsorganisatie pleit gelukkig niet voor een beperking van de toegang tot het beroep.

Mijnheer de minister, is er overleg met de faculteiten? Wordt er aandacht gevraagd van de faculteiten om specialisaties beter uit te bouwen? Het is nu het moment daarvoor, want elke faculteit herbekijkt op dit ogenblik in het kader van de BA/MA-structuur de verschillende profielen.

**De voorzitter:** Mevrouw Morel heeft het woord.

**Mevrouw Marie-Rose Morel:** Ik wil me aansluiten bij de vraag. Er is nog niet zo lang geleden een visitatie geweest in Gent en Antwerpen. Misschien is dat een objectieve basis om na te gaan, aansluitend op de eerste vraag van de heer Van Dijck, of er een kwaliteitsdaling is. Ik weet niet of de minister over die verslagen beschikt, maar ze vormen misschien een objectieve bron.

Ik geef de heer Van Baelen volledig gelijk, want de derde vraag is ook voor ons de hamvraag. Er bestaat wel specialisatie, maar die is niet bindend. Als men

afstudeert als dierenarts, gaat men zelf de richting uit die men wil. Het is zoals vroeger bij de artsen: men was dokter in de verlos-, heel- en geneeskunde en men kon zelf beslissen wat men deed. Dat is ondertussen veranderd. Dierenartsen kunnen zich specialiseren in bijvoorbeeld paarden, maar uiteindelijk toch beslissen om kleine huisdieren te doen. Dat zorgt ervoor dat men op het veld niet echt weet wat men in de praktijk zal krijgen. Het gevolg is dat voor bijvoorbeeld vee, wat iets minder lucratief blijkt te zijn, minder kandidaten zijn en dat er een overaanbod is van mensen die graag met kleine hondjes en katjes bezig zijn.

Ook essentieel is de vraag naar de kostprijs per student. We leiden mensen op die noodgedwongen in het buitenland terecht komen, en dat betekent geldverlies, of zien we dat verkeerd? We leiden studenten op in Vlaanderen en Wallonië, maar die gaan werken in het buitenland. Dat is een verlies van talent. In Wallonië komen zeer veel Franse studenten en in Vlaanderen zeer veel Nederlanders. In Wallonië was er een ingangsexamen, maar dat wordt nu afgeschaft. In ruil daarvoor is men bezig met het instellen van een minimumpercentage voor buitenlandse studenten om het aandeel van de Franse studenten te verminderen. Men is de universiteiten aan het beschermen tegen te veel buitenlandse studenten die achteraf niet renderen in eigen land. Ziet u een dergelijk spoor eventueel op termijn zitten, of bent u daar flagrant tegen?

Tot slot een laatste vraag over de stages. Ik trap een open deur in met de stelling dat de stages voor dierenartsen bedroevend zijn. De studenten staan met een hele bende rond een hondje op een tafel en het is vechten om het te kunnen aanraken. Dat is geen goede publiciteit voor wie achteraf als zelfstandig dierenarts wil beginnen. Ziet u een mogelijkheid om daar iets aan te doen en een aantal oudere dierenartsen en dierenklinieken op hun verantwoordelijkheid te wijzen? Het doorgeven van kennis aan jongere collega's is immers essentieel. Kunt u hen ertoe aanzetten om meer stageplaatsen vrij te maken?

**De voorzitter:** De heer De Cock heeft het woord.

**De heer Dirk De Cock:** Ik wil erop wijzen dat de houding van de faculteiten ervoor zorgt dat er gekleurde informatie wordt gegeven aan jonge mensen die voor dierenarts willen studeren. Paradoxaal genoeg is er ook een zeker tekort aan dierenartsen als het grote hoevedieren betreft. Veehouders en melkveehouders klagen dat ze soms heel lang moeten wachten op een

dierenarts. Ik sluit me dan ook aan bij wat de heren Van Dijck en Van Baelen hebben gezegd, namelijk dat het misschien opportuun kan zijn om binnen de masteropleiding alsnog een zekere specificering op te nemen.

Tot slot nog een opmerking over een meer maatschappelijk aspect. Blijkbaar kijkt de landbouwsector een beetje neer op vrouwelijke dierenartsen die ervoor opteren grote hoevedieren te behandelen. Ook daar moet dus nog beter worden geïnformeerd.

**De voorzitter:** Minister Vandenbroucke heeft het woord.

**Minister Frank Vandenbroucke:** Ik heb geen enkele aanwijzing dat de kwaliteit van de opleiding voor dierenarts gedaald zou zijn. De kwaliteit van de opleiding is zelfs bevestigd. Toeval of niet, maar de opleiding diergeneeskunde is de eerste Vlaamse opleiding die geaccrediteerd is door de NVAO. De NVAO kon zich voor het accreditatiebesluit immers baseren op een accreditatie die werd verleend door de European Association of Establishments for Veterinary Education. Deze accreditatie is gebaseerd op een evaluatierapport van een internationale expertengroep.

De studenten krijgen bepaalde informatie van de faculteit over het beroep. Ik lees de paragraaf 'Waarheen' voor uit de Studiekeizer van de Universiteit Gent, die een eerste kennismaking biedt met de opleidingen van de universiteit: 'Zowat 60 percent van de dierenartsen is gevestigd als zelfstandig dierenarts. Buiten de zelfstandige praktijk vindt men dierenartsen vooral terug in de bewaking van de voedselveiligheid, de farmaceutische industrie, de veevoederbedrijven en de vleesverwerkende nijverheid. Een kleiner aantal gaat aan de slag als inseminator, als inspecteur-dierenarts of is verbonden aan de controlediensten van het ministerie van Landbouw. Almaar meer afgestudeerden vinden een baan in het wetenschappelijk onderzoek. In de meeste sectoren is er vraag naar specialisten. Op korte termijn blijft het echter zo dat er een oververzadiging is van de markt. Voor een jonge afgestudeerde dierenarts is het moeilijk om een plaats te veroveren en alle cijfers geven aan dat er weinig verbetering te verwachten valt, zolang het studentenaantal hoog blijft. Toch hebben dierenartsen een solide wetenschappelijke opleiding achter de rug en komen ze ook in aanmerking voor diverse functies in het bedrijfsleven. Met wat soepelheid kan de afgestudeerde dierenarts ook hier een mooie carrière uitbouwen.'



Er is overigens meer dan de informatie van de universiteit. De dierenartsenvereniging VDV verspreidt zelf ook informatie over het beroep. Dat is, onder andere door de berichten in de media, voldoende duidelijk geworden voor wie het weten wil. Een interessante bron is de jaarlijkse studie naar werkzoekende schoolverlaters van de VDAB. Uit de meest recente studie – die van 2004-2005 – blijkt het aantal diergeneeskundigen dat een jaar na afstuderen nog steeds werk zoekt, op 15 percent te liggen. Dat is merkbaar hoger dan het gemiddelde over alle universitaire opleidingen heen, maar tegelijk is de positie van de diergeneeskundigen ten opzichte van de andere universitaire opleidingen ook niet zo uitzonderlijk.

Ik heb niet de meest recente cijfers bij de hand. Ik neem me voor een brief te sturen naar de faculteiten in kwestie met mijn antwoord. Ik zal ook mijn en uw zorg uitdrukken over wat de faculteiten doen. Ik zal me er niet te scherp over uitlaten. Ik heb u net gezegd dat ze wel een zekere waarschuwing geven.

Ik zie niet meteen veel perspectief in een verbreding van de bacheloropleiding met een uitstroom naar de arbeidsmarkt. Het gaat hier om te beginnen om een zeer gespecialiseerde opleiding. Net daardoor valt er wellicht minder onderscheid te maken tussen de bachelor- en de masterfase dan bij andere opleidingen. Een brede bachelor dreigt dan te weinig fundament in te houden voor de master.

Vergeten we ook niet dat er in de sector al opleidingen bestaan die zich niet op het niveau van de universitaire studies bevinden. Ik denk daarbij onder andere aan de professionele bachelors in de agro- en biotechnologie, met voor zichzelf sprekende oriëntaties als dierenzorg. Ik betwijfel of een afgesplitste bacheloropleiding van de diergeneeskunde nog veel plaats op de markt zou vinden. Het is geen oplossing om de druk aan de ene kant te verminderen, door die elders op te voeren.

Een meer gedifferentieerd aanbod op masterniveau is wel het overwegen waard. Misschien moeten we wel durven nadenken over masteropleidingen die geen toegang geven tot het gereguleerd beroep van dierenarts, maar veeleer mikken op andere beroeps-carrières. Sommige van die masteropleidingen zouden wellicht ook verbanden met de bio-ingenieurswetenschappen kunnen vinden.

De Universiteit Gent biedt twee postinitiële masteropleidingen aan: master in de Veterinaire Volks-

gezondheid en de Voedselveiligheid enerzijds en master of Laboratory Animal Science anderzijds. De studenten moeten niet verplicht voor één van deze manama's kiezen na de opleiding. Als u daarop alludeerde, dan is er geen parallel met de 'gewone' geneeskunde, waar op het basisdiploma verder moet worden gebouwd. Afhankelijk van de carrière die de afgestudeerden van de initiële opleiding beogen, kan dergelijk manama uiteraard wel een logisch vervolg van de studies zijn. Daarnaast biedt de Universiteit Gent ook nog een postgraduaat aan van Vakdierenarts voor varkens, plus een aantal initiatieven inzake permanente vorming.

Mijnheer de voorzitter, ik stel voor dat ik een geactualiseerd antwoord en enige reflectie op wat hier werd gezegd naar de faculteiten stuur. Ik zal daar ook een reactie op vragen.

**De voorzitter:** Mevrouw Morel heeft het woord.

**Mevrouw Marie-Rose Morel:** Mijnheer de minister, u hebt een citaat voorgelezen uit de brochure voor de dierenartsen. Ik neem aan dat u ook weet dat vanaf 2008 een zeer grote vleugel wegvalt voor de dierenartsen. Het gaat om de voedselveiligheid. Er zou worden gewerkt met slechts één dierenarts per slachthuis. Voor het overige zou een beroep worden gedaan op, onder andere, laboranten A1. Ik weet ook wel dat dit probleem pas rijst over twee jaar. De regeling zal echter een repercussie hebben op het aantal mensen dat aan de slag kan.

Wat de stages betreft, veronderstel ik dat we meer zullen vernemen uit het antwoord op de brief die u aan de faculteiten zult richten.

**De voorzitter:** Het incident is gesloten.

---





